

Valtiovarainministeriö
Kirjaamo
valtiovarainministerio@vm.fi

Viitteenne: 10378/2019

Tietosuojavaltuutetun lausunto henkilötunnuksen uudistamista pohtineen työryhmän loppuraportista

I Tietosuojavaltuutetun näkökulma henkilötunnukseen

Haluan lyhyesti avata sitä näkökulmaa, josta tietosuojavaltuutetun toimistosta tarkastellaan tätä uudistusta ja hanketta. Tietosuojavaltuutetun toimisto valvoo henkilötietojen käsittelyä ja siihen liittyviä käytänteitä. Tietosuoja-asetuksen tultua sovellettavaksi reilut kaksi vuotta sitten tietosuojavaltuutetun toimivaltuudet laajentuivat. Käytännössä näkökulma henkilötietojen käsittelyyn on kuitenkin pysynyt samana. Koska toimistomme toiminnassa on kertynyt laajasti kokemusta henkilötietojen käsittelystä ja siihen liittyvästä sääntelystä sekä myös sääntelyn rikkomisesta ja väärinkäytöksistä, katson tarpeelliseksi avata sitä näkökulmaa tässä lausunnossani. Henkilötunnus on jo vuosia ollut yksi toimistoltamme kysytyimpiä kysymyksiä. Siihen liittyy erilaisia käsityksiä ja myös erilaisia useinkin toistuvia väärinkäsityksiä. Näitäkin yritän avata tässä lausunnossani.

II Henkilötunnuksen tarkoitus

Samalla, kun uudistetaan, on syytä tarkastella ja ottaa huomioon ne toimiviksi osoittautuneet ominaisuudet, joita nykyisessä henkilötunnuksessa on ollut. Näin voidaan olemassa olevaan kokemukseen nojaten uudistaa. Henkilötunnuksenhan on siinänsä nimenomaan tietosuojan näkökulmasta liittynyt tiettyjä ongelmia. Ongelmat ovat nähdäkseni kiteytyneet siihen, että henkilötunnusta on käytetty tunnistamisen keinona. Tämähän ei alun perinkään ole ollut kestävä toimintatapa eikä sinänsä liity henkilötunnuksen itseensä eikä sen ominaisuuksiin, koska henkilötunnus on tarkoitettu ennen kaikkea ihmisyksilöiden yksilöimiseksi ja erottamiseksi muista ihmisyksilöistä, ei tunnistamiskeinoksi. On selvää, että henkilötunnusta tarkoittava merkkijono voi olla muunkin henkilön kuin rekisteröidyn itsensä tiedossa.

Toinen mahdollinen nykyisenmuotoiseen henkilötunnukseen liittynyt ongelma ja haaste on ollut mahdollisuus eri rekisterien tietojen yhdistelemiseen henkilötunnuksen avulla. Tätä on kuitenkin rajoittanut käyttötarkoitussidonnaisuuden periaate.

Käsitykseni mukaan myös yksilöivän tunnuksen tarkoituksena edelleen on erotella henkilöt toisistaan ja yksilöidä oikea rekisteröity. Siinä tapauksessa, että tunnus olisi jatkossa sattumanvarainen merkkijono, näen yhtenä mahdollisena riskinä sen, että henkilöiden tiedot menevät keskenään sekaisin. Viranomaistoiminnassa on myös, että henkilön tiedoista löytyy henkilön syntymäaika ja ikä. Lainsäätäjä on säätänyt ikään liittyviä perusteita ihmisten erilaisille kohteluille samoissa tilanteissa, se voi koskea esimerkiksi alaikäisyyttä tai täysi-ikäisyydestä varmistumista, myös sitä, tuleeko henkilöä arvioida nuorena rikoksentehtijänä, vai onko hän kenties edes rikosoikeudellisen vastuun saavuttanut.

Mitä tulee kadonneista henkilöllisyysasiakirjoista löydettyjen henkilötunnusten rikolliseen toimintana liittyvään käyttöön, on syytä huomata, että esimerkiksi ajokortissa ja passissa on joka tapauksessa merkittynä syntymäaika ja passissa myös sukupuoli. Kummassakin on myös valokuva. Väärinkäyttöä vaikeuttaisi käsitykseni mukaan jo se, että pelkästä henkilötunnuksesta ei enää olisi luettavissa luonnollisen henkilön juridista sukupuolta. Yksittäisistä asiakirjapapereista, joista käy ilmi henkilötunnus, jotka voivat olla peräisin esimerkiksi roskakateksista, ei ole hyötyä verkkokaupasta tilattaessa, jos verkkokauppa ei tunnista luonnollista henkilöä pelkästään nimen ja henkilötunnuksen varassa.

III Käyttökokemuksia nykyisestä järjestelmästä

On huomattava, että nykytilanteessa henkilötunnukset ovat hyvin ihmisten itsensä tiedossa ja muistissa ja asiointi henkilötunnusten kanssa on sujuvaa. Täysin merkityksättömässä merkkijonossa yksilöivänä tunnisteena voisi olla sama ongelma kuin erittäin hyvissä, pitkissä, vaikeissa ja sattumanvaraisissa salasanoissa: niitä ei muisteta. On syytä huolellisesti tarkastella, millaisia riskejä se puolestaan voi aiheuttaa. Huomautankin, että hahmoteltaessa uutta, kokonaan uudistettua järjestelmää, on syytä tarkasti arvioida sen vaikutukset ja ne riskit, mitä uudesta erilaisesta järjestelmästä aiheutuu. Nykyisen muotoisen henkilötunnuksen riskit ja vaikutukset pitäisi olla jo tiedossa. Voitaisiinko näitä kokemuksia hyödyntämällä saavuttaa optimaalinen lopputulos?

IV Rekisteröityjen oikeudet

Raportissa on kuitenkin todettu, ettei uudenmuotoista yksilöivää tunnusta olisi tarpeen muistaa. Loppuraportissa on todettu sivulla 18, että *”Yksilöivän tunnuksen rooli olisi henkilötietojen kytkeminen toisiinsa eri rekistereiden ja palveluiden välillä. Muutos edellyttäisi nykyisen henkilötunnuksen luotettavuuteen perustuvan tunnistuskulttuurin purkamista. Olennaista on, että tunnus itsessään toimii mahdollisimman tehokkaasti eri tietojärjestelmien ja palveluiden välisenä henkilön yksilöivänä tietueena ja tunnuksessa itsessään ei ole henkilötietoja. Käytännössä ihmisen ei tarvitse muistaa aktiivisesti omaa tunnustaan, koska sitä ei pitäisi tarvita missään henkilökohtaisessa asiointissa. Henkilön tunnistamiseen liittyvät tapahtumat eivät perustuisi yksilöivän tunnisteiden muistamiseen, vaan tunnistaminen tulee toteuttaa erilaisiin tunnistamista-poihin ja -välineisiin perustuen tehokkaammin.”*

Raportin samalla sivulla on kappaleita aiemmin todettu, että *”Tämä edellyttää, että tunnuksen liittyviä tietoja voitaisiin hallinnoida hajautetusti eri viranomaisissa. Tällöin henkilöön liittyvien tietojen lisääminen tai muuttaminen väestötietojärjestelmässä olisi mahdollista eri viranomaisten toimesta, toisen viranomaisen ylläpitämästä rekisteristä tai tietyissä tapauksissa henkilön omalla ilmoituksella, kuten nykyisin.”*

Näiden kohtien perusteella herää huoli siitä, mitä näillä tarkoitetaan tietojen käsittelyn läpinäkyvyyden kannalta ja rekisteröityjen oikeuksien käyttämisen näkökulmasta: onko mahdollista, että henkilötietojen käsittely viranomaistoiminnassa muuttuu rekisteröidyn näkökulmasta epäselvemmäksi ja vaikeammin ennakoitavaksi. Tässä tulee ottaa huomioon myös käyttötarkoitussidonnaisuuden periaate. Eri viranomaiset käsittelevät henkilötietoja eri käyttötarkoituksia varten.

Muistutan, että tietosuojassa ei ole kysymys pelkästään tietojen suojaamisesta siinänsä, vaan ennen kaikkea säännöistä henkilötietojen käsittelyyn. Yksi keskeisistä

pelisäännöistä on henkilötietojen käsittelyn läpinäkyvyys suhteessa rekisteröityyn eli rekisterinpitäjän informointivelvollisuus. Tähän kytkeytyvät myös rekisteröityjen oikeudet (tietosuoja-asetuksen III luku), joita on tietosuoja-asetuksessa useita, mm. oikeus saada pääsy tietoihin ja mahdollisuus oikaista, korjata tai poistaa virheelliset tiedot. Jos rekisteröidyn on vaikeampi tietää, mitä häntä koskevia henkilötietoja käsitellään ja missä niitä käsitellään ja kenen toimesta, kasvaa samalla riski käsiteltävien tietojen virheellisyydestä.

Läpinäkyvästä informoinnista säädetään tietosuoja-asetuksen 12 artiklassa. Tietosuoja-asetuksen 13 artiklassa säädetään tiedoista, jotka tulee toimittaa rekisteröidylle, kun henkilötietoja kerätään rekisteröidyltä itseltään ja 14 artiklasta rekisteröidylle toimitettavista tiedoista, kun tietoja ei ole saatu rekisteröidyltä itseltään. Liian epäselvät ja umpinaiset käytännöt herättävät huolta myös viranomaistoiminnan avoimuuden ja hyvän hallinnon periaatteiden näkökulmasta. Tähän kokonaisuuteen tulee hanketta edistettäessä kiinnittää aivan erityistä huomiota. Tähän liittyy myös julkisuuslainsäädäntö, jonka nojalla viranomaistoiminnan tulisi olla mahdollisimman läpinäkyvää.

Loppuraportin liitteessä (johtoryhmän väliraportti) on mainittu, jonka on siinä katsottu voivan olla keskeinen toiminnallisuus yksityisen sektorin hallussa olevien identiteettitietojen linkityksissä esimerkiksi viranomaisen hallussa oleviin tietoihin. Tältä osin on syytä tunnistaa suostumuksen käsite henkilötietojen käsittelyssä. Rekisteröidyn suostumuksen on tietosuoja-asetuksen nojalla oltava vapaaehtoinen, yksilöity, tietoinen ja yksiselitteinen tahdonilmaisu, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn antamalla suostumusta ilmaisevan lausuman tai toteuttamalla selkeästi suostumusta ilmaisevan toimen. Suostumus ei voi olla käsittelyn peruste, jos ei aidosti kyse ole vapaaehtoisuudesta, esimerkiksi, jos rekisteröity on alisteisessa asemassa suhteessa rekisterinpitäjään ja suostumus on käytännössä annettava. Tämän vuoksi viranomaisten harjoittama henkilötietojen käsittely ani harvoin voi perustua suostumukseen.

V Henkilötunnuksen käsittelyn perusteet

On syytä huomata, että henkilötunnuksen käsittelyn perusteista säädetään tietosuojalain 29 §:ssä. Se on yleissäännös. Henkilötunnuksen käsittelystä säädetään myös erityislaeissa. Säännös on samansisältöinen kuin henkilötietolain aikana. Sillä, että säädetään perusteista, tarkoitetaan sitä, että määritellään kriteerit, missä tilanteissa toimijalla on oikeus käsitellä henkilötunnuksia. Henkilötunnuksesta ja sen käsittelystä kysellään ja kannellaan tietosuojavaltuutetulle melko paljon. Usein olenkin todennut kysyjille, että henkilötunnus ei ole eikä ole koskaan ollutkaan salassa pidettävä tieto eikä arkaluonteinen henkilötieto, vaan erityistyyppinen henkilötieto, jonka käsittelyn edellytyksistä säädetään erikseen.

Aivan keskeisen olen antamassani ohjeistuksessa usein todennut sen, että varsin monet toimijat tarvitsevat henkilötunnuksia ja niillä on myös edellytykset sitä käsitellä. Tällaisessa toiminnassa, johon henkilötunnus on tarkoitettukin, on nykyisenmuotoinen henkilötunnus toiminut verrattain hyvin. Ihmisyksilöiden yksilöinti ja erottelu toisistaan on keskeistä hyvin monessa eri toiminnassa. On aivan ensiarvoisen tärkeää, että tuomio tai diagnoosi kohdistetaan oikeaan ihmiseen ja että laskut ja perinnät kohdistetaan oikeaan ihmiseen. Käytännön esimerkkejä on runsaasti.

Monesti henkilötunnuksen osalta tarkastelu kiinnittyy ongelmatilanteisiin ja väärinkäytöksiin, joita on esiintynyt. Näkemykseni mukaan väärinkäsitykset johtuvat pitkälti siitä, että henkilötunnusta on yritetty käyttää tunnistamisen keinona. On selvää, ettei henkilötunnuksen tietäminen osoita, että henkilö on juuri se rekisteröity (henkilö, jota henkilötieto koskee), joka väittää olevansa. Henkilötunnusta nykyisenmuotoista tai muunlaistakaan merkkijonoa ei tulisi käyttää sen varmistamiseksi, että luonnollinen henkilö on juuri se, joka väittää olevansa. Ja tämä tunnistettu ongelma ja haaste ei välttämättä liity ainoastaan nykyisenlaiseen henkilötunnukseen, vaan olisi mahdollinen myös toisenlaisessa järjestelmässä. Ratkaisevaa on se, miten yksilöivää tunnusta, oli se sitten muodostettu millä kriteereillä hyvänsä, ryhdytään käyttämään. Käyttämään ryhtymisellä tarkoitetaan sekä lainmukaisia, sallittuja käyttötarkoituksia että myös muita käyttötarkoituksia, joita yksilöivä tunnus voi mahdollistaa, mukaan lukien rikollisen toiminnan.

Kuten on havaittavissa henkilötunnukseen liittyvästä käytännöstä, yksilöivä tunnus voi houkuttaa toimijoita käyttämään sitä tunnistamisessa. Sillä, minkä muotoinen tunnus on, ei ole ratkaisevaa merkitystä, jos tunnuksen tietämällä pääsee rekisteröidyn tietoihin, voi tilata hänen nimissään jotain tai voi muuttaa häntä koskevia rekisterin tietoja. Tässä kohtaa huomio kiinnittyy niihin toimijoihin, jotka pohtivat ja rakentavat tunnistamiskäytäntöjään. Jos uutta yksilöivää tunnistetta ryhdytään käyttämään tunnistamisessa, ja houkutus siihenhän voi olla jopa olemassa, jos tunnus on sattumanvarainen merkkijono eikä syntymäaika ja viisi merkkiä. Ei liene lainkaan mahdotonta, että jokin itsessään asiallisella asialla oleva toimija, esimerkiksi verkkopalveluita tarjoava taho, tarkastelisi asiaa siten, että muun kuin syntymäajan käsittävän tunnuksen tietäminen ennemminkin tarkoittaisi, että henkilö olisi juuri rekisteröity itse. Tämä puolestaan mahdollistaisi tällaisten palveluiden käyttämisen toisen tiedoilla, jos vain on tiedossa tuon toisen henkilön yksilöivä tunniste.

Jos taas on kysymys henkilötunnuksen tulostumisesta asiakirjoille, samat riskit kohdistuvat myös erimuotoiseen tunnukseen, jos sitä verkkokaupoissa tai muissa palveluissa käytetään luonnollisen henkilön tunnistamisessa.

VI Henkilötunnus tai muu yksilöivä tunniste on joka tapauksessa henkilötieto

Lisäksi on tarpeen todeta, että uudenkin muotoisesta yksilöivästä tunnuksesta tulee henkilötieto yhtä lailla riippumatta siitä, onko se sattumanvarainen merkkijono vai ei.

Katson, että tässä on tärkeää myös pysähtyä miettimään, missä kaikissa tilanteissa henkilötunnusta perustellusti käsitellään. Sitä käsittelevät rikosprosessissa poliisit, syyttäjät ja tuomioistuinlaitos. Sitä käsitellään terveydenhuollossa ja sosiaalihuollossa ja myös silloin, kun tuotteita tai palveluja tilataan velaksi laskua vastaan. Monella toimijalla, joilla on peruste käsitellä henkilötunnusta, on aiheellista käsitellä myös henkilön syntymäaikaa koskevaa tietoa.

Useille toimijoille syntyy tätä myöten tarve saada tietoonsa erillisenä tietueena henkilön ikä tai syntymäaika tai tieto siitä, että henkilö on vähintään tai alle jonkin tietyn ikäinen. Kuitenkin sukupuolta koskeva tieto osoittautuisi herkästi tällaisessa tarkastelussa tarpeettomaksi. Onkin selvää, että henkilötunnuksesta ei tarvitse ilmetä luonnollisen henkilön juridista sukupuolta.

Sen sijaan mielestäni olisi syytä tarkkaan harkita ja punnita, onko syntymäaika henkilötunnuksessa todella tarpeeton tieto. Tärkeitä tarkistuskysymyksiä nykyisestä järjestelmästä ovat tätä uudistusta valmisteltaessa seuraavat:

- Missä toiminnassa henkilötunnusta nyt käsitellään? Missä se on tarpeen? Keitä nämä rekisterinpitäjät ovat? Tietosuojalain 29 §:n säännöksestä on pääteltävissä, mitkä toimijat tällaisia rekisterinpitäjiä ovat. Tietosuojalain 29 §:n sisältö on käytännössä sama kuin henkilötietolain 13 §:n oli.
- Kuinka monet niistä rekisterinpitäjistä käytännössä tarvitsevat myös henkilön ikää tai syntymäaikaa koskevaa tietoa?
- Onko tehty henkilötunnusteiden käsittelyn vertailua muihin EU-maihin? Tältä osin on henkilötunnuksesta puhuttaessa syytä ottaa huomioon, että tietosuoja-asetuksessa säädetään nimenomaisesti, että jäsenvaltiot voivat määrittellä tarkemmin erityiset kansallisen henkilönumeron tai muun yleisen tunnisteen käsittelyn edellytykset (87 art.).

On selvää, että henkilötunnuksen uudistamista koskevat pohdinnat ovat perusteltuja ja uudistaminen on tarpeen, mutta edellyttääkö toiminnan kehittäminen juuri tunnuksen rakenteen kokonaisvaltaista muuttamista vai onko mahdollista ryhtyä muihin, kenties vähemmän laajamittaisiin toimiin ongelmien korjaamiseksi. Loppuraportista ei käy ilmi, onko pohdittu mahdollisuutta muuttaa kevyttunnuksia koskevia käytäntöjä tai sitä, mitkä ovat edellytyksinä mobiilivarmenteen tai pankkitunnusten saamiseen?

Sukupuolta koskevan tiedon poistaminen henkilötunnuksesta ei nähdäkseni ole ongelma ja voisi mahdollisesti olla suhteellisesti pienemmälläkin muutoksilla nykyjärjestelmään tehtävissä. Tätä kautta voisi vapautua myös merkkiavaruutta niitä tilanteita varten, joissa samalla päivämäärällä syntyneitä tai ko. päivämäärälle merkittyjä henkilöitä alkaa olla merkkiavaruutta uhkaava määrä.

VII Biometriset tunnistheet

Työryhmä on selvittänyt biometrinen tunnisteen käyttöä henkilön yksilöivän tunnuksen yhteydessä. Työryhmä ei ole pitänyt järkevänä eikä realistisena mahdollisuutta kerätä ja tallentaa biometrisiä tunnuksia väestötietojärjestelmään. Työryhmä on arvioinut, että tietosuojavaatimukset sekä biometrinen tunnisteen käsittelyn asiantuntevusvaatimukset puoltavat biometrinen tunnisteen tallentamisen rajaamista nykyisiin tietovarantoihin myös jatkossa. Biometrisiin tunnuksiin liittyviä haasteita on tunnistettu raportissa ja sen liitteissä. On kuitenkin syytä kiinnittää huomiota tietosuoja-asetuksen biometrinen tietojen käsittelyyn liittyviin rajoituksiin ja tietosuojaan ylipäänsä. Loppuraportin perusteella ei ole selvää, mikä on aiottu ratkaisu biometrinen tietojen osalta. Raportissa on todettu, että väestötietojärjestelmässä olisi tämän ehdotuksen toteutuessa tieto ainoastaan siitä, että henkilöstä on tallennettu biometrisiä tunnuksia. Avoimeksi toistaiseksi jää mm., miten rekisteröidyn oikeudet on tässä otettu huomioon.

VIII Kehittämistyön jatko

Työryhmän työssä on laajasti kartoitettu ne ongelmat, joita henkilötunnukseen on yhdistetty. Jäin kuitenkin kaipaamaan niitä nykymuotoisen henkilötunnuksen hyviä puolia ja ansioita, joita järjestelmässä on ollut. Tietooni on tullut hyvin vähän tilanteita, joissa henkilötunnuksesta johtuen olisi mennyt yksilöiden tiedot sekaisin.

Henkilötunnuksen ensisijainen tehtävä on kuitenkin erotella yksilöt toisistaan, yksilöidä. Tässä tehtävässä katson onnistutun melko hyvin.

Ennen kuin koko nykyinen järjestelmä pistetään uuteen uskoon, on syytä tarkastella, onko sellaisia elementtejä, joita olisi tarpeen säilyttää tästä järjestelmästä. Henkilötunnisteen uusimisen vaikutukset ovat kuitenkin kauaskantoiset ja mahdollisesti ongelmatkin saattavat näyttäytyä vasta viiveellä. Ottaen huomioon ehdotetun uudistuksen laajamittaisuuden ja sen, että sillä tulee olemaan pitkän aikavälin vaikutuksia, joita voi olla hankalakin ennustaa, katson, että erilaisten vaikutusten arviointi sekä nykytilassa että mahdollisessa ehdotetussa uudistetussa tilanteessa on tarpeen. Ehdotuksella on tähän mennessä kaavailtu korjaamaan tiettyjä nykyiseen järjestelmään liittyviä ongelmia. On syytä ottaa huomioon, että täysin uudistettu järjestelmä todennäköisesti tuo mukanaan myös uudenlaisia ongelmia. Lisäksi on syytä ottaa huomioon, että uusi tunniste on joka tapauksessa henkilötieto (henkilötiedon määritelmä, tietosuojasetuksen 4 art.).

Olen toiminnassani myös havainnut, että niissä harvoissa tietooni tulleissa tilanteissa, joissa henkilötunnus on aiheuttanut sekaannuksia henkilössä, on virhenäppäily kohdistunut henkilötunnuksen loppuosaan, joka käyttäjän näkökulmasta on sattumanvarainen merkkijono, vaikka tiedon sukupuolesta sisältääkin. Voikin olla mahdollista, että kokonaan sattumanvarainen merkkijono yksilöivänä tunnisteenä aiheuttaa enemmän sekaannuksia ja voi siten vaarantaa sen perustehtävän, joka henkilötunnuksella on: ihmisten yksilöimisen ja erottelemisen toisistaan. Toivon, että nämä seikat tullaan hankkeen jatkotyöstämisessä ottamaan huomioon. Jos taas yksilöivän tunnisteen käyttö tyystin poikkeaa siitä, miten henkilötunnusta on tähän mennessä käytetty, on henkilötietojen käsittely tältäkin osalta kyettävä avaamaan siten, että se on rekisteröidylle kuvattavissa.

Hanketta tulee arvioida heijastaen tietosuojasetukseen huomioon ottaen asetuksen 87 artikla. Uudistukseen liittyvät riskit tulee arvioida huolellisesti ja vaikutusten arviointi tulee tehdä ottaen huomioon sekä julkisen että yksityisen sektorin toimijat. Lisäksi on syytä laajemmin tehdä kansainvälistä vertailua, erityisesti huomioon ottaen eIDAS-hankkeen. Ohjaan myös kiinnittämään jatkotyössä huomiota siihen, että yhteiskunnassa on jo keinoja, hallitusti sektoreittain muodostettuja järjestelmiä, sähköiseen tunnistautumiseen, mm. sähköinen asiointitunnus. Yhtenä vaihtoehtona näkisin sektoreittain muodostetut ”henkilötunnukset”, tästä esimerkkinä veronumero.

IX Vaikutusten laajuus oman organisaation näkökulmasta

Ehdotetulla uudistuksella on tietosuojavaltuutetun oman organisaation toimintaan vain vähäisiä suoria vaikutuksia. Toimistoomme suuntautuva merkittävämpi vaikutus lienee lisääntyvistä kyselyistä ja kanteluista ja mahdollisista sekaannuksista ja epäselvyyksistä. Valvontaviranomaisen roolista arvioin koituvan nämä laajemmat vaikutukset.

Edellä olen henkilötietojen käsittelyä valvovana viranomaisena arvioinut, millaisia vaikutuksia uudistuksella voi olla yhteiskuntaan laajemmin.

X Yhteenveto

Vaikka suorat vaikutukset tietosuojavaltuutetun toimistoon yksittäisenä viranomaisena eivät ole suuret, katson, että ehdotettu uudistus on merkittävä koko

yhteiskunnan kannalta ja sen vaikutuksia tulisi arvioida huolellisesti ennen enempiin toimenpiteisiin ryhtymistä. Ennen kaikkea tulisi tarkastella, ovatko vaikutukset juuri sen suuntaisia, kuin on aiottu vai voiko uudistuksella olla tarkoittamattomia sivuvaikutuksia. Joitakin näistä olen pyrkinyt arvioimaan tässä lausunnossani. Jos uuteen ehdotettuun järjestelmään kuitenkin päätetään mennä, on teknisestä näkökulmasta siirtymäajan syytä olla yhtäältä selkeä, tarkkarajainen ja toisaalta riittävän lyhyt sekaannusten ja epäselvyyksien rajoittamiseksi.

Näkemykseni on, että nykyiseen järjestelmään pitäisi tehdä vain perusteltuja välttämättömiä muutoksia. Tunnusten riittävyys haaste voitaneen ratkaista, eikä tämä kysymys edellytä uuden tyyppisen yksilöivän tunnisteiden käyttöönottoa. Uuden järjestelmän mukanaan tuomien riskien kattava ja huolellinen arviointi on myös tarpeen. Tässä on syytä ottaa huomioon se, mitä tietosuoja-asetuksen 35 artiklassa on säädetty tietosuoja koskevasta vaikutustenarvioinnista.

Tietosuojavaltuutettu

Reijo Aarnio

Ylitarkastaja

Katja Ahola